

Nr. 88 (2007)

Betreft: Bunkers en andere relictten van de Atlantikwall uit de periode van de Tweede Wereldoorlog.

Aan de leden van de Gemeenteraad

De Stelling Den Helder bestaat uit Fort Erprins, Fort Dirkz Admiraal, Fort Westoever, Fort Oostoever, Fort Kijkduin, de liniewal, Willemsoord en het O.S. & O.-terrein aan de Duinweg, is aangewezen als beschermd rijksmonument. Vanuit militair historische invalshoek gezien is de Stelling Den Helder meer dan genoemde forten en liniewal en is later uitgebreid met andere verdedigingsgebieden.

In de Tweede Wereldoorlog was Den Helder een 'Verdedigingsbereik' en is een groot aantal bouwwerken als onderdeel van de Atlantikwall aangelegd. De Atlantikwall was een 2.685 kilometer lange verdedigingslinie die de Duitsers aanlegden ter voorkoming van een geallieerde invasie. De Atlantikwall liep van Noorwegen, via Denemarken, Duitsland, Nederland en België naar Frankrijk, tot de grens met Spanje. De verdedigingslinie, die overigens nooit geheel werd voltooid, bestond uit bunkers, geschutopstellingen en mijnevelden. Op sommige plaatsen zijn de bunkers bewaard gebleven, onder meer in IJmuiden, Zandvoort, Scheveningen, Oostende, Normandië en Den Helder.

De geschiedenis rondom de Tweede Wereldoorlog geeft een heel duidelijk beeld wat er zich in die periode in Europa heeft afgespeeld. Het militair erfgoed uit die periode is dientengevolge vanuit cultuurhistorisch oogpunt van groot belang en behoudenswaardig. Andere gemeenten en de rijksoverheid zijn ons voorgaan bij het inventariseren van Duitse bouwwerken.

De Monumentencommissie constateert een vijftal essentiële verdedigingsgebieden in Den Helder. De commissie doet het voorstel een aantal complexen met objecten te beschermen door ze aan te wijzen als beschermd gemeentelijk monument. Het gaat om de volgende objecten:

1. deel tankmuur en draketandversperring in de duinen en deel tankgracht in recreatiepark
2. deel tankgracht, geschutsbunker, bunker als onderkomen met watertankbergplaats en twee bunkers langs Helderseweg
3. deel tankmuur met luchtafweergeschutsbunker
4. vijftal bunkers binnen gebied 'De Garst'
5. viertal bunkers langs Middenvliet
6. twee bunkers Batterij Zanddijk in de duinen
7. drie Radarbunkers in de duinen
8. communicatiebunker Boerhaavestraat
9. zgn. Kroontjesbunker en vier daarbij behorende bunkers in Grafelijkheidsduinen
10. commandopostbunker op terrein De Nollen.
Dit is de bunker waarin thans de zendamateurvereniging VZRA gevestigd is. De Socialistische Partij heeft bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2007 gevraagd wat ons college gaat doen om de bunker te beschermen. Aangegeven is toen dat dit wordt meengenomen in een integraal bunkeradvies zoals het onderhavige.
11. één bunker op Willemsoord
12. bunker in Churchillpark.

Wij zijn voornemens deze objecten te beschermen door ze op grond van de 'Monumentenverordening gemeente Den Helder 2006' aan te wijzen als gemeentelijk monument en de procedure ex. artikel 3 van deze verordening te starten. De eigenaren worden schriftelijk in kennis gesteld en kunnen zienswijzen indienen. Op basis daarvan nemen bij een besluit waartegen voor belanghebbenden

beroep open staat. Een aanwijzing als monument betekent dat voor wijzigingen, waaronder ook sloop, een monumentenvergunning nodig is zodat een integrale belangenafweging mogelijk is.

Den Helder, 18 december 2007

Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

 burgemeester
S. Hulman

 secretaris
H. Raasing